



# אלגברה לינארית להנדסת מכונות, 201.1.3721

אביב 2016 (מרצה: ד.קרנר)

תרגיל בית מס' 10.

(1) מצאו את הערכים העצמיים ואת המרחבים העצמיים המתאימים של האופרטורים הבאים. בדקו האם הם ניתנים ללכסון.

i.  $S(x, y) = (x + y, x - y), \mathbb{R}^2 \xrightarrow{S} \mathbb{R}^2$  .ii.  $T(x, y, z) = (x + y, y + x, +z), \mathbb{C}^3 \xrightarrow{T} \mathbb{C}^3$

.iii.  $S(x, y, z, w) = (x + z, -2x - y, y + w, y - w), \mathbb{Z}_2^4 \xrightarrow{S} \mathbb{Z}_2^4$  .iv.  $T(x, y, z, w) = (y, 2z, 3w, 0), \mathbb{C}^4 \xrightarrow{T} \mathbb{C}^4$

(2) תהי  $A$  מטריצה עם רכיבים ב  $\mathbb{C}$ . נניח שהפולינום האופייני של  $A$  הוא  $(x - 1)^n$ . מה המימדים של  $A$ ? מהם  $\det(A)$ ,  $\text{trace}(A)$ ? האם  $A$  בהכרח אלכסונית? לכסינה? האם  $A$  בהכרח סימטרית? האם הרכיבים של  $A$  הם בהכרח מספרים ממשיים?

(3) (א) עבור  $A \in M_{n \times n}(\mathbb{F})$  נגדיר אופרטור  $\mathbb{F}^n \xrightarrow{T_A} \mathbb{F}^n$  ע"י  $T_A(v) = A \cdot v$ . הראו ש  $A$  ניתנת ללכסון אם  $T_A$  ניתנת ללכסון.

(ב) יהי  $V \xrightarrow{T} V$  אופרטור לינארי ויהי  $B$  בסיס של  $V$ . הראו ש  $T$  ניתנת ללכסון אם  $[T]_B$  ניתנת ללכסון.

(ג) תהיינה  $A, Q \in M_{n \times n}(\mathbb{F})$ , כאשר  $Q$  הפיכה. הראו כי  $Q^{-1}AQ$  אלכסונית אם  $Q$  העמודות של  $Q$  הן הוקטורים העצמיים של  $A$ .

(4) (א) נגדיר אופרטור  $M_{2 \times 2}(\mathbb{R}) \xrightarrow{S} M_{2 \times 2}(\mathbb{R})$  ע"י  $S(X) = AX - XA$ , כאשר  $A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$

i. מצאו את המטריצה המייצגת של  $S$  בבסיס הסטנדרטי של  $M_{2 \times 2}(\mathbb{R})$ . .ii. מצאו את הערכים העצמיים והמרחבים העצמיים של  $S$ . .iii. האם  $S$  ניתנת ללכסון? (אם כן, רשמו את הצורה המלוכסנת של  $S$ ).

(ב) נגדיר אופרטור שחלוף  $M_{n \times n}(\mathbb{F}) \xrightarrow{T} M_{n \times n}(\mathbb{F})$   $T(A) = A^t$ .

i. מצאו את הערכים העצמיים והמרחבים העצמיים של  $T$ . האם  $T$  ניתנת ללכסון? (אם כן, מהי הצורה האלכסונית של  $T$  ומה הבסיס המלכסן?) .ii. עבור  $n = 2$  רשמו את המטריצה המייצגת של  $T$  בבסיס הסטנדרטי.

(ג) מצאו את הערכים העצמיים ואת הוקטורים העצמיים של אופרטור  $\mathbb{R}_{\leq 5}[x] \xrightarrow{x \cdot \frac{d}{dx}} \mathbb{R}_{\leq 5}[x]$ . האם האופרטור ניתן ללכסון? אם כן, רשמו את המטריצה המייצגת בבסיס של וקטורים עצמיים.

(ד) נגדיר פעולות שורה אלמנטריות על  $M_{2 \times 2}(\mathbb{F})$ :  $e_{L_1 \leftrightarrow L_2}$  (החלפת שורות),  $e_{\lambda L_i}$  (כפל של  $L_i$  ב  $\lambda$ ),  $e_{L_1 + \lambda L_2}$  (דומה). הראו שהפעולות מגדירות אופרטורים ליאריים על  $M_{2 \times 2}(\mathbb{F})$ . עבור כל אחת מהפעולות הנ"ל מצאו את הערכים העצמיים/המרחבים העצמיים.

(5) יהי  $T$  אופרטור לינארי על מרחב וקטורי ממימד סופי. הוכיחו כי אם  $T^2 = T$  אז  $T$  ניתנת ללכסון.

(6) תהיינה  $A, B \in M_{n \times n}(\mathbb{F})$ . הוכיחו או הפריכו:

(א) אם  $A, B$  דומות אז יש להן אותו פולינום אופייני.

(ב) אם ל  $A, B$  אותו פולינום אופייני אז הן דומות.

(ג)  $A, B$  דומות אם יש להן אותם ערכים עצמיים (כולל ריבויים).

(7) הוכיחו או הפריכו:

(א) לכל אופרטור לינארי  $V \xrightarrow{T} V$  קיים לפחות וקטור עצמי אחד.

(ב) אם מטריצה משולשת ניתנת ללכסון, אז היא אלכסונית.

(8) תהי  $A \in M_{n \times n}(\mathbb{F})$  ו  $f_A$  הפולינום האופייני של  $A$ . הוכיחו: i.  $f_A$  הוא פולינום מתוקן ממעלה  $n$ .

ii. המקדם החופשי של  $f_A$  הוא  $(-1)^n \det(A)$ . .iii. המקדם של  $x^{n-1}$  ב  $f_A$  הוא  $-\text{trace}(A)$ .

(9) תהי  $A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$  ו  $p(x) \in \mathbb{R}[x]$ . הוכיחו:  $p(A) = \begin{bmatrix} p(0) & p'(0) & \frac{1}{2}p''(0) & \frac{1}{3!}p'''(0) \\ 0 & p(0) & p'(0) & \frac{1}{2}p''(0) \\ 0 & 0 & p(0) & p'(0) \\ 0 & 0 & 0 & p(0) \end{bmatrix}$

(10) נגדיר  $M_{2 \times 2}(\mathbb{R}) \xrightarrow{T} M_{2 \times 2}(\mathbb{R})$  ע"י  $T \left( \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{bmatrix} \right) = \begin{bmatrix} a_{22} & a_{21} \\ a_{12} & a_{11} \end{bmatrix}$ . לכסנו את  $T$  וחשבו  $T^n, (Id + T)^8$ .

(11) (א) בהינתן  $A = \begin{bmatrix} 4 & -3 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$  הוכיחו:  $A^n = \frac{3^n - 1}{2}A + \frac{3 - 3^n}{2}I$

(ב) מצאו את  $A^k$ ,  $k \in \mathbb{N}$ , עבור  $A = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 4 \end{bmatrix}$ .

(ג) עבור המטריצות הנ"ל חשבו את  $e^A, \sin(A), \cos(A)$ .